

„ქ. თბილისის ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შემცირების ხელშემწყობი ღონისძიებების შესახებ“ სახელმწიფო პროგრამის ანგარიში

საანგარიშო პერიოდი 2017 წლის ივლისი - 2019 წლის დეკემბერი

1.1 ყველა კატეგორიის ავტოსატრანსპორტო საშუალებების (ასს-ები) გზისთვის ვარგისობაზე სავალდებულო პერიოდული ტესტირების თანამედროვე ეფექტური სისტემის დანერგვა და ამოქმედება

- შეთანხმდა ავტოსატრანსპორტო საშუალებების ტექნიკური ინსპექტირების ფიქსირებული ფასები, მთელი ავტოპარკის ორი წლის განმავლობაში ეტაპობრივი დაფარვის გეგმა. ინსპექტირების ბოლო ვადად დაწესდა ავტომობილის რეგისტრაციის თვე და რიცხვი, რითაც უზრუნველყოფილ იქნა ინსპექტირების ნაკადების თანაბარი განაწილება როგორც დროში, ასევე საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე.
- მომზადდა შესაბამისი საკანონმდებლო ბაზა და 2018 წლის 1 იანვრიდან ძალაში შევიდა დადგენილებები:
 - 2017 წლის 1 დეკემბრის №511 დადგენილება ტექნიკური რეგლამენტის - „ავტოსატრანსპორტო საშუალებების პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირების ცენტრების შენობა-ნაგებობების, აღჭურვილობისა და პერსონალის ტექნიკური კვალიფიკაციის მიმართ მოთხოვნების“ დამტკიცების თაობაზე.
 - საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 1 დეკემბრის №510 დადგენილება „ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისა და მათი მისაბმელების პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირების შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე.
- ინსპექტირების ორგანოების ასოციაციამ დანერგა ავტომობილების ინსპექტირების ერთიანი ელექტრული სისტემა, სადაც ჩართულია აკრედიტებული ინსპექტირების ყველა ცენტრი. ელ. სისტემა საშუალება იძლევა დროის რეალურ რეჟიმში გაკონტროლდეს ინსპექტირების ცენტრის მიმდინარე საქმიანობა, ვიდეო მონიტორინგის ჩათვლით. ამ და სხვა ღონისძიებებმა შედეგად გამოიღო დეფექტური ავტომობილების გამოვლენის მაღალი ხარისხი. შედარებისთვის: 2017 წელს დახარვეზებული ავტომობილების წილი შეადგენდა 5-7 %-ს, 2018 წლის მიმდინარე იგივე მონაცემი კი 24.3%-ია.
- ავტოსატრანსპორტო საშუალებების პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირება ევროპული სტანდარტების შესაბამისად 2018 წლის 1 იანვრიდან ეტაპობრივად შევიდა ძალაში, რადროსაც გათვალისწინებული იქნა ავტომობილების კატეგორიები. კერძოდ, ყველა ავტოსატრანსპორტო საშუალებისთვის პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირების სრულად ამოქმედებისათვის დაწესდა გარკვეული გარდამავალი პერიოდი და პროცესი გადანაწილდა 2 წელზე, რა ვადაშიც პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირება შეეხო საქართველოს მთლიან ავტოპარკს შემდეგი თანმიმდევრობით:
 - 2018 წ. 1 იანვრიდან M2, M3, N2, N3, O3, O4 (სამგზავრო (8 ადგილის ზემოთ), სატვირთო (3,5 ტ. ზემოთ) და მისაბმელი (3,5 ტ. ზემოთ)) კატეგორიების ავტოსატრანსპორტო საშუალებები;
 - 2018 წ. 1 ივლისიდან M1 (მსუბუქი) კატეგორიის იურიდიული პირის მფლობელობაში და სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ავტოსატრანსპორტო საშუალებები;

- 2018 წ. 1 ოქტომბრიდან M1 (მსუბუქი) - კატეგორიის ავტოსატრანსპორტო საშუალებები, რომელთა ძრავის მუშა მოცულობა შეადგენს 3000 კუბურ სანტიმეტრს ან მეტს;
- 2019 წ. 1 იანვრიდან M1 (მსუბუქი) კატეგორიის ყველა ავტოსატრანსპორტო საშუალება.
- 2018 წლის განმავლობაში პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირება გაიარა 138 594 ავტოსატრანსპორტო საშუალებამ (ასს-მ), აქედან ტექნიკურად გამართული აღმოჩნდა 96 011 (69,3 %) ერთეული ასს, ხოლო 42 583 (30,7 %) ერთეული ასს დახარვეზდა.
- 2019 წლის 1 იანვრიდან პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირება სავალდებულო გახდა M1 (მსუბუქი) კატეგორიის ყველა ავტოსატრანსპორტო საშუალებისათვის
- 2019 წელს პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირება გაიარა 664 896 ერთეულმა ავტოსატრანსპორტო საშუალებამ (ასს-მ), საიდანაც ტექნიკურად გამართული (პირველად) აღმოჩნდა 381 039 ერთეული ასს.
- 2020 წლის იანვრის მდგომარეობით აკრედიტებულია 41 ტესტირების ცენტრი, 143 ტესტირების ხაზით, მათ შორის 35 – UN-უნივერსალური ხაზი, 6 – HV ხაზი (M2, M3, N2, N3, O3, O4) კატეგორიის სატრანსპორტო საშუალებებისთვის, 99 – LV (M1, M2, N1) და 3 – UN-უნივერსალური მოძრავი ხაზი.
- საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს და საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს შორის მიმდინარეობს ერთობლივი საქმიანობის დაგეგმვა, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს გარემოს დაბინძურების შემცირება და ადამიანის ჯანმრთელობის დაცვა, ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გამონაბოლქვში მავნე ნივთიერებათა შემცველობის კონტროლისა და აღნიშნულ სამართალდარღვევებზე რეაგირების ეფექტიანი მექანიზმის შემუშავების გზით, მათ შორის, გამონაბოლქვში მავნე ნივთიერებათა შემცველობის განმსაზღვრელი სათანადო ტექნიკური მოწყობილობის მოძიებისა და ერთობლივი ტენდერის საფუძველზე ამ მოწყობილობის შეძენის საშუალებით.

1.1.1 ევროკავშირის კანონმდებლობის სტანდარტების გათვალისწინებით, ასს-ების გზისთვის ვარგისობაზე ტესტირების ტექნიკური რეგლამენტის მიღება

- 2017 წლის 1 დეკემბრის საქართველოს მთავრობის №510 დადგენილებით მიღებულ იქნა ტექნიკური რეგლამენტი „ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისა და მათი მისაბმელების პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირების შესახებ“, რითაც შესრულდა აღნიშნული ღონისძიება.

1.1.2 საკანონმდებლო ცვლილების მომზადება ჯარიმების გაზრდის თაობაზე იმ ასს-ებისთვის, რომელსაც არ გაუვლია გზისთვის ვარგისობაზე სავალდებულო პერიოდული ტესტირება

- 2017 წლის 23 დეკემბერს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის (ასკ) 118-ე მუხლში შეტანილი იქნა ცვლილება, რომლის თანახმადაც, იმ ავტოსატრანსპორტო საშუალების მართვისათვის, რომელსაც დადგენილი წესით არ გაუვლია პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირება, ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის სახით დაწესდა 50 ლარის ოდენობის ჯარიმა ნაცვლად მანამდე

არსებული 10 ლარისა. ასკ-ის 118-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩადენისათვის (იმ ავტოსატრანსპორტო საშუალების სხვა პირისთვის სამართავად გადაცემა/საექსპლუატაციოდ გადაცემა/საექსპლუატაციოდ დაშვება, რომელსაც დადგენილი წესით არ გაუვლია პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირება) ადმინისტრაციული სახდელის სახით დაწესებული 100-ლარიანი ჯარიმა ასევე შეიცვალა. ცვლილების შედეგად სახდელის ზომად ფიზიკური პირისთვის განისაზღვრა 50 ლარის ოდენობის ჯარიმა, ხოლო იურიდიული პირის ან/და ინდივიდუალური მეწარმისთვის – 200 ლარის ოდენობის ჯარიმა.

- საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს შორის მიმდინარეობს აქტიური მოლაპარაკებები შესაბამისი საკანონმდებლო ცვლილებების შესამუშავებლად, რომელიც მიზნად ისახავს ჯარიმების კიდევ უფრო გაზრდას იმ ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისთვის, რომელთაც არ გაუვლიათ გზისთვის ვარგისობაზე სავალდებულო პერიოდული ტესტირება.

1.1.3 გზებზე კონტროლის გამკაცრება იმ ასს-ების მიმართ, რომლებსაც არ აქვთ გავლილი გზისთვის ვარგისობაზე ტესტირება

- გზებზე კონტროლის გამკაცრების მიზნით, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს გადაწყვეტილებით საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 118-ე მუხლის 1-ლი და მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული სამართალდარღვევის ადმინისტრირება ხორციელდება ეროვნული ვიდეოსამეთვალყურეო სისტემის ერთ-ერთი კომპონენტის ე. წ. ჭკვიანი კამერების გამოყენების გზით. 2019 წლის იანვრიდან ამოქმედდა ერთობლივი ოპერაციების ცენტრის (2019 წლის დეკემბრიდან „112“-ისა და ერთობლივი ოპერაციების ცენტრის უფლებამონაცვლედ ითვლება საზოგადოებრივი უსაფრთხოების მართვის ცენტრი „112“) ბაზაზე დანერგილი პროგრამული უზრუნველყოფა, რომლის მეშვეობითაც ვიდეო-სამეთვალყურეო სისტემა ავტომატურ რეჟიმში უზრუნველყოფს იმ ავტოსატრანსპორტო საშუალებების იდენტიფიცირებასა და დაჯარიმებას, რომელთაც არ გაუვლიათ ტექნიკური დათვალიერება. აღნიშნული ინსტრუმენტის ამოქმედება და განვითარება ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორია გარემოს დაბინძურების შემცირების თვალსაზრისით. დღევანდელი მდგომარეობით, საქართველოს მასშტაბით (მათ შორის, ყველა მუნიციპალიტეტში) შინაგან საქმეთა სამინისტროს ქსელში ჩართულია 1608 კამერა. ამასთანავე, ეტაპობრივად ფართოვდება ვიდეო-სამეთვალყურეო სისტემის ლოკაციების არეალი.
- პარალელურად საქართველოს იმ ტერიტორიაზე, რომლის დაფარვაც ამ დროისთვის ვერ ან/და შეზღუდულად ხდება ეროვნული ვიდეო-სამეთვალყურეო სისტემის მიერ, საქართველოს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევათა კოდექსის 118-ე მუხლით გათვალისწინებული სამართალდარღვევის ადმინისტრირება დამატებით ხორციელდება საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის ან პოლიციის ტერიტორიული დეპარტამენტის მოსამსახურეთა მიერ;

1.1.4 შესაბამისი საკანონმდებლო/კანონქვემდებარე ცვლილებების მომზადება ტესტირების ცენტრების მიმართ წაყენებული მოთხოვნების გამკაცრების მიზნით

- 2017 წლის ნოემბერში შვეიცარიული საკონსულტაციო კომპანია „Societe Generale de Surveillance“-ის (SGS) მიერ (რომელიც კონსულტაციას უწევს ეკონომიკისა და დამატებითი განვითარების სამინისტროს ასს-ების პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირების სფეროში თანამედროვე ეფექტური სისტემის დანერგვასა და ამოქმედებას) მომზადდა პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირების ცენტრების შენობა-რნაგებობებისა და აღჭურვილობის მოთხოვნების განსაზღვრასთან, ასევე, პერსონალის ტექნიკურ კვალიფიკაციასთან დაკავშირებული რეკომენდაციები. რეკომენდაციები აკრედიტაციის ცენტრის მიერ დეტალურად განხილული და შეთანხმებული იქნა დაინტერესებულ მხარეებთან, მათ შორის ბიზნესისა და არასამთავრობო ორგანიზაციის წარმომადგენლებთან. შედეგად, 2017 წლის 1 დეკემბერს საქართველოს მთავრობის №511 დადგენილებით მიღებულ იქნა ტექნიკური რეგლამენტი „ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისა და მათი მისაბმელების პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირების შესახებ“, რითაც შესრულდა აღნიშნული ღონისძიება.

1.2.1. ასს-ების ეკოლოგიურობის კლასების შემოღების სამართლებრივი ბაზის შემუშავება

- მომზადდა საქართველოს მთავრობის დადგენილების პროექტის პირველი სამუშაო ვერსია ტექნიკური რეგლამენტის „ატმოსფერული ჰაერის მავნე ნივთიერებებით დამაბინძურებელი სხვადასხვა კატეგორიის ავტოსატრანსპორტო საშუალებებიდან გაფრქვევების (გამონაბოლქვის) ევროკავშირის კანონმდებლობით გათვალისწინებული ზღვრულად დასაშვები ნორმების საქართველოს ტერიტორიაზე სამოქმედოდ შემოღების შესახებ“ დამტკიცების თაობაზე.

1.2.3 ელექტრომობილების სწრაფდამტენების ინფრასტრუქტურის მოწყობა

- დედაქალაქში, მთლიანობაში, ელექტრომობილების სწრაფდამტენი 28 მოწყობილობა არის განთავსებული, რომელთაგან ნახევარი დამონტაჟდა 2019 წლის მეორე ნახევარში.

1.2.4 ელექტრომობილებისათვის უფასო და სწრაფდამტენებით აღჭურვილ ადგილებში სპეციალური პარკირების უზრუნველყოფა

- 2020 წლის პირველ ნახევარში დედაქალაქში განთავსდება დამატებით 15 სწრაფდამტენი მოწყობილობა და თითოეულ ლოკაციაზე, ასევე, მოეწყობა სპეციალური უფასო პარკირების სივრცეები ელექტრომობილებისთვის.

1.2.6 ტაქსების მართვის კონცეფციის შემუშავება

- ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მიერ მიღებულ იქნა 2018 წლის 27 ივლისის №24-80 დადგენილება „საქართველოს დედაქალაქის ადმინისტრაციულ საზღვრებში მსუბუქი ავტომობილით-ტაქსით (M1 კატეგორია) გადაყვანის სანებართვო პირობების, ნებართვის გაცემის წესის, ნებართვის მოქმედების ვადის, ნებართვის გაცემის ფასისა და მისი გადახდის წესის, სანებართვო მოწმობის ფორმის, ნებართვის მქონე პირების შესახებ ერთიანი საინფორმაციო ბაზის შექმნის, განახლების და დამუშავების წესის განსაზღვრის შესახებ“. თბილისის ტაქსის რეფორმის პირველი ეტაპი 2018 წლის ოქტომბერში შევიდა ძალაში, რაც ნებართვის აღებისა და რეგისტრაციის ვალდებულებებს ითვალისწინებდა. დედაქალაქში ტაქსის რეფორმის მეორე ეტაპი 2019 წლის ოქტომბერში შევიდა ძალაში, რაც გულისხმობს ტაქსებისათვის

შესაბამისი ვიზუალური სტანდარტების ამოქმედებას. დღეის მდგომარეობით, გრძელდება მართვის კონცეფციის შესაბამისად, დანერგილი ელემენტების ანალიზის საფუძველზე, შემდგომი ეტაპების განხორციელებაზე მუშაობა.

1.3.1 დიზელის საწვავის ხარისხობრივი ნორმების ევროკავშირის სტანდარტებთან მიახლოება

ეტაპობრივად მიმდინარეობს დიზელის საწვავის ხარისხის გაუმჯობესება. კერძოდ, „დიზელის საწვავის შემადგენლობის ნორმების, ანალიზის მეთოდებისა და მათი დანერგვის ღონისძიებათა შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2005 წლის 28 დეკემბრის N238 დადგენილებაში განხორციელდა ცვლილებები, რომლის მიხედვით 2019 წლის 1 იანვრიდან დიზელის საწვავში გოგირდის შემცველობა 2-ჯერ შემცირდა და ე.წ. ევრო 4-ის სტანდარტს გაუტოლდა, ხოლო 2021 წლის 1 იანვრიდან დიზელის საწვავის დადგენილებით განსაზღვრული ყველა კომპონენტი ევრო 5 ნორმას გაუტოლდება.

1.3.2 საავტომობილო საწვავის ხარისხის რეგულარული კონტროლი ნავთობპროდუქტების საცავებში, რეალიზაციის საცალო და საბითუმო პუნქტებში

- სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ 2017 წელს საავტომობილო საწვავის (ბენზინი და დიზელი) ხარისხის შემოწმება განხორციელდა 22 ავტოგასამართ სადგურზე, ხოლო 2018 წელს საავტომობილო საწვავის 250-ზე მეტი ნიმუშის აღება განხორციელდა 143 ბენზინგასამართი სადგურიდან. 2018 წელს ფართომასშტაბიანი კონტროლი განხორციელდა საავტომობილო ბენზინში ტყვის შემცველობის დადგენის მიზნით. კერძოდ, ზემოაღნიშნული სინჯების უდიდესი ნაწილი (240 სინჯი), მათში ტყვის შემცველობის განსაზღვრის მიზნით, საანალიზოდ გადაიგზავნა საერთაშორისო აკრედიტაციის მქონე შპს „სჯს ჯორჯია“-ს კუთვნილ 2 ლაბორატორიაში. ჩატარებული კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ თითოეულ საანალიზო ნიმუშში ტყვის შემცველობა შეადგენს $<0,0025$ გ/ლ, რაც იმას ნიშნავს, რომ არცერთი მათგანი არ იყო ტყვიანაშენი ბენზინი.
- 2019 წელს როგორც თბილისში, ასევე რეგიონებში არსებული, შერჩევითი წესით განსაზღვრული სადგურებიდან ორ ეტაპად აღებულ იქნა სხვადასხვა მარკის საავტომობილო დიზელის 270 სინჯი, რომელიც ლაბორატორიული კვლევისათვის გადაეცა სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნულ ბიუროს. კერძოდ, ივლისში 88 ავტოგასამართი სადგურიდან აღებული იქნა 120 სინჯი, ხოლო დეკემბერში 100 ავტოგასამართი სადგურიდან აღებული იქნა 150 სინჯი. კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ საკვლევი დიზელის საწვავის 64 ნიმუშში გოგირდის შემცველობა ვერ აკმაყოფილებდა დადგენილ ნორმებს. ვინაიდან, ფაქტები შეიცავდა სისხლის სამართლის დანაშაულის ნიშნებს, მასალები გადაიგზავნა შესაბამის საგამომიებო ორგანოში.

1.4 საზოგადოებრივი ტრანსპორტის განვითარება და მოდერნიზაცია

- 2017 წელს გაიხსნა მეტროს ახალი, 23-ე სადგური.
- 2017 წელს ჩატარებული იქნა მეტროს 8 ვაგონის კაპიტალური შეკეთება მოდერნიზაციით და 28 ვაგონის საშუალო შეკეთება. 2018 წლის პირველ ნახევარში 6 ერთეულ სათაო ვაგონს და 4 ერთეულ შუა ვაგონს ჩაუტარდა საშუალო შეკეთება.

1.4.1 ავტობუსების პარკის განახლება და ეკოლოგიურად უფრო სუფთა ტექნოლოგიებზე გადასვლა

- მიმდინარეობს თბილისის ავტობუსის პარკის ჩანაცვლების პროცესი თანამედროვე, ეკოლოგიურად სუფთა ავტობუსებით, რის შედეგადაც, ქალაქს შეემატა 454 ერთეული ახალი ევრო 6 ემისიის სტანდარტის ავტობუსი და ასევე, დაგეგმილია დამატებით 226 ავტობუსის შეძენა. მუნიციპალიტეტის ავტოპარკის სრულად ჩანაცვლება 2020 წლის ბოლომდე იგეგმება.

1.4.2 მიწისზედა ელექტროტრანსპორტის ტრამვაის განვითარების კონცეფციის შემუშავება

- აზიის განვითარების ბანკის ფინანსური მხარდაჭერით, მიმდინარეობს მდგრადი ურბანული მობილობის გეგმაზე („SUMP“), როგორც ქალაქის ძირითად სატრანსპორტო დოკუმენტზე, მუშაობა. შედეგად, SUMP ქალაქს შესთავაზებს საქალაქო ტრანსპორტის არსებული თუ ახალი ტიპების, მათ შორის, მიწისზედა ელექტროტრანსპორტის, განვითარების შესაძლებლობებს.

1.4.3 საბაგირო ხაზების მშენებლობა

- 2019 წლის დასასრულს, „დისტანციური ზონდირებისა და გეოინფორმაციული სისტემების საკონსულტაციო ცენტრ - გეოგრაფიკმა“, საბაგირო ტრანსპორტის განვითარების პოტენციალის შესწავლის მიზნით, დაასრულა პერსპექტიული საბაგირო დერეფნების ტექნიკურ-ეკონომიკური კვლევა. აღნიშნული კვლევის საფუძველზე, გამოვლინდა რამდენიმე პრიორიტეტული საბაგირო დერეფანი, მათ შორის, სამგორი - ვაზისუბნის, სარაჯიშვილი - ზღვისუბნის პოტენციური საბაგირო დერეფნები. მათი განხორციელებისათვის აუცილებელი თანხების მოძიების პროცესი მუნიციპალიტეტის მიერ გაგრძელდება 2020 წელს.

1.5 საგზაო ინფრასტრუქტურის და სატრანსპორტო ნაკადების მართვის გაუმჯობესება

- დაგეგმილია ტრანსპორტის განვითარების გენგეგმის და ქალაქის სატრანსპორტო მოდელის შემუშავება.
- 2018 წლის I და II კვარტალში კაპიტალურად შეკეთდა – 47 544,74 მ² ფართის გზის საფარი, ხოლო ორმოული შეკეთების სამუშაოები ჩატარდა – 92 159,33 მ² ფართობზე.

1.5.1 საზოგადოებრივი ტრანსპორტის სპეციალური სავალი ზოლების მოწყობა და მარშრუტების დაგეგმვა

- 2017 წელს საზოგადოებრივი ტრანსპორტის სპეციალური სავალი ზოლი მოეწყო პეკინისა და კოსტავას ქუჩებზე.
- 2018 წლისთვის, საზოგადოებრივი ტრანსპორტის სპეციალური სავალი ზოლები (ე.წ. ბასლეინები) შემდეგ ცენტრალურ ქუჩებზე მოეწყო: კოსტავა - შარტავას გამზირები, კალანდაძის ქუჩა, რობაქიძის გამზირი და ბარათაშვილის აღმართი.
- ქალაქში მიმდინარე და დაგეგმილი სარეაბილიტაციო პროექტების ფარგლებში, საზოგადოებრივი ტრანსპორტისათვის მოძრაობის პრიორიტეტის მინიჭების მიზნით, გათვალისწინებულია განცალკევებული საავტობუსე ზოლების განვითარება.

1.5.2 ფეხით მოსიარულეთა და ველოსიპედისტთა სავალი გზების განვითარება

- 2017 წლის განმავლობაში ქვეითთა უსაფრთხო და შეუფერხებელი გადაადგილების უზრუნველყოფის მიზნით ქვეითთა გადასასვლელები მოეწყო შემდეგ ადგილებში: დემეტრე თავდადებულის N2 და N8-თან, რომელაშვილის ქუჩის დასაწყისში, ნონეშვილის ქ. N13-თან და N16-თან, ვარკეთილი-3 მე-4 მ/რ 424 კორპუსის მიმდებარედ, თაყაიშვილის ქუჩის N18, N25, N32, N54, პოლიციის შენობის და მალაზია „ეკონო მიქსი“-ს მიმდებარედ. ველო-ბილიკები მოეწყო შემდეგ ობიექტებზე:
 - 1. ქ. თბილისი, პეკინის გამზირი 970 გრძ/მ.
 - 2. მირიან მეფის ქუჩა 1275 გრძ/მ.
 - 3. პეტრე იბერის ქუჩა - 960 გრძ/მ.
 - 4. ფარნავაზ მეფის ქუჩა - 1800 გრძ/მ.
- 2018 წელს 3500 კვ. მეტრზე შარტავასა და კოსტავას გამზირებზე მოეწყო ველობილიკები, ამავე მონაკვეთში სრულად გაუმჯობესდა საქვეითე ინფრასტრუქტურა და მოეწყო ადაპტირებული ჩამოსასვლელები შშმ პირებისთვის. რეაბილიტაცია ჩატარდა ქალაქში არსებულ 10 ხიდს.
- ჭავჭავაძის გამზირის მიმდინარე რეაბილიტაცია, აგრეთვე, ქეთევან წამებულისა და წერეთლის გამზირებზე 2020 წელს დაგეგმილი სარეაბილიტაციო პროექტები, ითვალისწინებენ ქვეითთა და ველოსიპედით მოსიარულეთა სავალი გზების განვითარებას.

1.5.3 სატრანსპორტო ნაკადების მართვის ოპტიმიზაცია, მათ შორის შუქნიშნების მართვის სისტემის გაფართოება და მოდერნიზაცია

- სატრანსპორტო ნაკადების მართვის ოპტიმიზაციის მიზნით დედაქალაქში აშენდა საგზაო მოძრაობის კონტროლისა და მართვის ავტომატიზებული სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს სატრანსპორტო ნაკადების პარამეტრების ინფორმაციის შეგროვებას, დამუშავებასა და მათ საფუძველზე მოძრაობის ოპტიმალური რეჟიმებით ნაკადების რეგულირებას. ავტომატიზებულ სისტემასთან მიერთებული შუქნიშნებით შესაძლებელია ავტომატურად ვმართოთ საგზაო მოძრაობა. შუქნიშნის მუშაობის მახასიათებლების ავტომატური ცვლილება საშუალებას იძლევა მაქსიმალურად შემცირდეს დაყოვნება გზაჯვარედინებზე.
- 2017 წლის განმავლობაში დედაქალაქში დამონტაჟდა შუქნიშნის 14 ობიექტი, 7 ობიექტს ჩატარდა სრული სარეაბილიტაციო სამუშაოები. ყველა ეს ობიექტი მიერთებულია საგზაო მოძრაობის კონტროლისა და მართვის ავტომატიზებულ სისტემასთან, სულ ამჟამად სისტემასთან მიერთებულია 184 ობიექტი.
- საგზაო ინფრასტრუქტურის და სატრანსპორტო ნაკადების მართვის გაუმჯობესების მიზნით 2018 წლის პირველი 6 თვის განმავლობაში:
 - განხორციელდა დედაქალაქის ქუჩებსა და მაგისტრალებზე განთავსებული საგზაო მოძრაობის ორგანიზების ტექნიკური საშუალებების (საგზაო ნიშნები, შუქნიშნები, ბოჭკინტები, ზღუდარები, ბარიერები, სატრანსპორტო საშუალებების მოძრაობის წინასწარი მაჩვენებლები და ა.შ.) შექმნა-მონტაჟი, მოვლა-შენახვისა და საექსპლუატაციო სამუშაოები. დამონტაჟდა 870 ახალი საგზაო ნიშანი.

- განხორციელდა დედაქალაქის ადმინისტრაციულ ტერიტორიაზე არსებული შუქნიშნებისა და საგზაო მოძრაობის კონტროლისა და მართვის ავტომატიზირებული სისტემის მოვლა-შენახვა და ექსპლუატაციის სამუშაოები. კერძოდ: შეიცვალა შუქნიშნის 50 მოდული, სხვადასხვა ნაკლოვანებები აღმოფხვრილი იქნა შუქნიშნის 63 ობიექტზე. დამონტაჟდა 42 სატრანსპორტო შუქნიშანი, დემონტაჟი გაუკეთდა და დასაწყობდა შუქნიშნის 3 ცალი წამზომი, დამონტაჟდა მზის ენერგიაზე მომუშავე 5 ცალი შუქნიშანი.
- დედაქალაქის ქუჩების დამაგისტრალეზის სავალ ნაწილზე ერთკომპონენტანი საღებავით დატანილ იქნა 38 772 მ² ჰორიზონტალური საგზაო მონიშვნა.
- განხორციელდა საგზაო მოძრაობის მართვისა და კონტროლის ავტომატიზირებული სისტემის ვიდეო კედლის დაზიანებული ნაწილების შეცვლა ახლით.
- გამოკვლეული იქნა, შუქნიშნის მუშაობის რეჟიმის საგზაო მოძრაობის მონაწილეთა არსებულ ნაკადებთან შესაბამისობა. ასევე, ტრანსპორტისა და ქვეითად მოსიარულეთა ნაკადები შუქნიშნის 20 ობიექტზე და 26 გზაჯვარედინზე.
- 2019 წლის I და II კვარტალში დამონტაჟდა 10 ახალი შუქნიშნის ობიექტი, განხორციელდა 5 არსებული ობიექტის რეკონსტრუქცია და მართვის ცენტრთან მიერთების სამუშაოები. საგზაო მოძრაობის ეფექტური ორგანიზების მიზნით დედაქალაქის ქუჩებზე და მაგისტრალეზებზე უწყვეტ რეჟიმში მიმდინარეობს სატრანსპორტო და ქვეითთა ნაკადების გამოკვლევა, რის შედეგადაც მუშავდება მოძრაობის ორგანიზების ახალი სქემები. 2019 წლის I და II კვარტალში დამუშავდა კანდიდატის ქუჩის, მელიქიშვილის გამზირისა და სარაჯიშვილის ქუჩის (ვაშლიჯვრის ესტაკადა) საგზაო მოძრაობის ორგანიზების ახალი სქემები, რომელთა მიხედვითაც აღნიშნულ ქუჩებზე ძირეულად იცვლება მოძრაობის მიმართულებები როგორც სპეციალური ზოლების კუთხით სამარშრუტო სატრანსპორტო საშუალებებისთვის, ისე საერთო ნაკადის შემხვედრი მიმართულებების კუთხით.
- 2019 წლის მეორე ნახევარში ქალაქში დამონტაჟდა 25 ახალი შუქნიშანი. საგზაო ნაკადების მართვის ოპტიმიზაციის მიმართულებით იგეგმება შუქნიშნით რეგულირებული კვანძების რაოდენობის გაზრდა და შესაძლებლობისამებრ, მათი მართვის ცენტრთან დაკავშირება.

1.5.4 პარკირების საფასურის საათობრივი გადახდის კონცეფციის შემუშავება

- ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ტრანსპორტის საქალაქო სამსახურმა დაასრულა მუშაობა პარკირების ახალი სისტემის კონცეფციაზე, ზონალური პარკირების სისტემაზე, რომელიც თავდაპირველად საპილოტე უბნებში - ძველი თბილისისა და საბურთალოში ამოქმედდება და შესაბამისი საათობრივი და ზონალური გადასახადის დაწესებას გულისხმობს.
- ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ტრანსპორტის საქალაქო სამსახური აქტიურად მუშაობს მდგრადი ურბანული მობილობის გეგმის კონცეპტუალურ დოკუმენტზე, რომელიც ქალაქში ახალი მოდალური იერარქიის ჩამოყალიბებასა და განვითარებას გულისხმობს და ზემოთჩამოთვლილ თითოეულ თემატურ პუნქტს მოიაზრებს

- 2019 წლის 1 აგვისტოდან დედაქალაქში ამოქმედდა ზონალურ-საათობრივი პარკირების სისტემის საპილოტე რეჟიმი, რომელიც პარკირების საათობრივი გადასახადის შემოღებას ითვალისწინებს. ახალი პარკირების სისტემა საპილოტე რეჟიმში კოტე აფხაზისა და აბანოს ქუჩების ნაწილზე, ასევე, ორბელიანის მოედნის მიმდებარედ ამუშავდა. მიმდინარეობს ქალაქის სხვადასხვა ნაწილში დანერგილი სისტემიდან აღებული მონაცემების ანალიტიკის საფუძველზე, ზონალურ-საათობრივი პარკირების კონცეფციის შემდგომი განვითარება და შესაბამისად, ახალი ქუჩების ჩართვა ზონალურ-საათობრივ პარკირების სისტემაში. 2020 წლის მარტში ბარათაშვილის გამზირი გადავიდა პარკირების ზონალურ-საათობრივი სისტემაზე. სულ ზონალური პარკირებისთვის გამოყოფილია 478 ადგილი 56 ლოკაციაზე.

1.5.5. თბილისის ტერიტორიაზე ჰაერის მაღალი დაბინძურების ზონების გამოყოფა და შესაბამისი ღონისძიებების გატარება აღნიშნულ ზონებში დაბინძურების დონის შესამცირებლად

- გერმანიის განვითარების ბანკის დასაკონსულტაციო კომპანია „GOPA“-ს მხარდაჭერით, „მდგრადი ტრანსპორტი თბილისისთვის“ პროექტის ფარგლებში, თბილისის მუნიციპალიტეტის მერია ახორციელებს კვლევას ქალაქში ჰაერის მაღალი დაბინძურების ზონების იდენტიფიცირებისთვის. კვლევის შედეგების საფუძველზე იგეგმება ე.წ. „ჭკვიანი სატრანსპორტო სისტემების“ დანერგვა და ინტეგრაცია ქალაქის ძირითად ქუჩებსა და კვანძებზე, რაც საშუალებას მოგვცემს მინიმუმ 20%-ით შევამციროთ ჰაერის დაბინძურება ქალაქში. მუნიციპალიტეტს აღნიშნული კვლევის საბოლოო ანგარიში ჩაბარდება 2020 წლის პირველ ნახევარში.

2. სამშენებლო სექტორი

2.1. მშენებლობის პროცესში „მშენებლობის უსაფრთხოების შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტით განსაზღვრული გარემოსდაცვითი ღონისძიებების შესრულებაზე ზედამხედველობის გამკაცრება

- ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექციის მიერ უსაფრთხოების კონტროლი ხორციელდება საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 27 მაისის №361 დადგენილებით დამტკიცებული „მშენებლობის უსაფრთხოების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტი“-სა და საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 27 ოქტომბრის №477 დადგენილებით დამტკიცებული „სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების მოთხოვნების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტით“ განსაზღვრული პირობებით.
- განხორციელდა საკანონმდებლო ცვლილება საქართველოს კანონის „პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსი“-ს 49-ე მუხლის „ა“ პუნქტით, მშენებლობის უსაფრთხოების წესების დარღვევისთვის გამკაცრდა საჯარიმო სანქციები.
- მომზადდა და 2019 წლის 30 მაისს ცვლილებები შევიდა საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში შევიდა ცვლილება ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მეორეული საბურავების, შავი და ფერადი ლითონების ჯართის, ექსპლუატაციიდან გამოსული სატრანსპორტო

საშუალებებისა და მათი ნაწილების, ადვილად აალებადი, ფეთქებადი ან ამტვერებადი მასალის განთავსების წესის ან/და რეალიზაციის წესის დარღვევის; ამტვერებადი მასალის სველი მეთოდის გარეშე დამუშავების; მშენებარე კონსტრუქციის ღია სივრცეში ამტვერებადი მასალის შეფუთვის გარეშე განთავსების; ამტვერებადი მასალის ტრანსპორტირების; ბეტონში მანქანის გადაადგილებისას ამ მანქანიდან ბეტონის გზის სავალ ნაწილზე დაღვრის; არსებულ სამშენებლო მოედანზე შეუფუთავი ამტვერებადი მასალის ან/და არასათანადოდ შეფუთული ამტვერებადი მასალის განთავსების რეგულირების თაობაზე. აღნიშნული დებულებების უმეტესი ნაწილის ძალაში შევიდა 2019 წლის ზაფხულში, ხოლო ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მეორეული საბურავების, შავი და ფერადი ლითონების ჯართის, ექსპლუატაციიდან გამოსული სატრანსპორტო საშუალებებისა და მათი ნაწილების, ადვილად აალებადი, ფეთქებადი ან ამტვერებადი მასალის განთავსების წესის ან/და რეალიზაციის წესის დარღვევასთან დაკავშირებული დებულებების ძალაში შევა 2020 წლის 1 მაისიდან. კანონმდებლობის შესაბამისად, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულომ 2020 წლის 28 თებერვალს მიიღო დადგენილება N54-35 მეორეული საბურავების, შავი და ფერადი ლითონების ჯართის, ექსპლუატაციიდან გამოსული სატრანსპორტო საშუალებებისა და მათი ნაწილების, ადვილად აალებადი, ფეთქებადი ან ამტვერებადი მასალის განთავსების ან/და რეალიზაციის წესის დამტკიცების თაობაზე.

- ქალაქ თბილისის მუნიციპალური ინსპექციის მიერ განხორციელდა შემდეგი საქმიანობები:
 - ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 1525 მუხლით (ძალაში შესვლის თარიღი 30.05.2019 წ) - ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ამტვერებადი მასალის სველი მეთოდის გარეშე დამუშავება, 2019 წლის ივლისის თვიდან დღემდე შედგენილია 11 ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა ოქმი (საჯარიმო ქვითარი).
 - ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 1526 მუხლით (ძალაში შესვლის თარიღი 30.05.2019 წ) - ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მშენებარე კონსტრუქციის ღია სივრცეში ამტვერებადი მასალის შეფუთვის გარეშე განთავსება, 2019 წლის ივლისის თვიდან დღემდე შედგენილია 2 ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა ოქმი (საჯარიმო ქვითარი).
 - ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 1527 მუხლით (ძალაში შესვლის თარიღი 30.05.2019 წ) - ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ამტვერებადი მასალის ტრანსპორტირება, 2019 წლის ივლისის თვიდან დღემდე შედგენილია 375 ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა ოქმი (საჯარიმო ქვითარი).
 - ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 1528 მუხლით (ძალაში შესვლის თარიღი 30.05.2019 წ) - ქალაქ თბილისის ტერიტორიაზე ბეტონში მანქანის გადაადგილებისას ამ მანქანიდან ბეტონის გზის სავალ ნაწილზე დაღვრა, 2019 წლის ივლისის თვიდან დღემდე შედგენილია 7 ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა ოქმი (საჯარიმო ქვითარი).
 - ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 1529 მუხლით (ძალაში შესვლის თარიღი 30.05.2019 წ) - ქალაქ თბილისის ტერიტორიაზე არსებულ

სამშენებლო მოედანზე შეუფუთავი ამტვერებადი მასალის ან/და არასათანადოდ შეფუთული ამტვერებადი მასალის განთავსება, 2019

- წლის ივლისის თვიდან დღემდე შედგენილია 48 ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა ოქმი (საჯარიმო ქვითარი).

3.1 ქალაქის ცენტრალურ უბნებში მწვანე ზონების გაზრდა

- 2018 წლის პირველ ნახევარში განხორციელდა გამწვანების ღონისძიებები, რომელთა ფარგლებშიც დაირგო: 400 000 ძირი სხვადასხვა სეზონის ყვავილი, 3900 ძირი სხვადასხვა სახეობის დეკორატიული ბუჩქი. რუსთაველისა და მელიქიშვილის გამზირებზე, გუდიაშვილის ქუჩაზე. ძველი იზოდრომის მიმდებარე ტერიტორიაზე დაირგო სხვადასხვა სახეობის 82 ძირი ხე, 140 ნერგი და 550-მდე ფორმირებული ბუჩქი.
- 2018 წლის მეორე ნახევარში, დედაქალაქში განხორციელდა სხვადასხვა სახის გამწვანების ღონისძიებები, კერძოდ:
 - 2 250 ძირი დეკორატიული ბუჩქი დაირგო კოსტავასა და შარტავას ქუჩებზე;
 - 410 ძირი დეკორატიული ბუჩქი დაირგო ტაშკენტის, გლდანის მასივი მე-6 მ/რ N113ა, ა. მიცკევიჩის, ლ.კაჩნსკის, სამღერეთის, ქუჩებზე;
 - 1 400 ძირი დეკორატიული ბუჩქი დაირგო ჭოველიძე-კოსტავას ქუჩების კვეთიდან კ.მელიქიშვილის ქუჩის გასწვრივ; 190 სხვადასხვა სახეობის მერქნიანი მცენარე დაირგო მარშალ გელოვანის გამზირზე (ვაშლიჯვრის ასახვევთან).
 - 271 ძირი სხვადასხვა სახეობის მერქნიანი მცენარე დაირგო ქ. თბილისში, გლდანის მე-6 მიკრო რაიონში, 7-20 კორპუსებს შორის არსებული ახალი პარკის ტერიტორიაზე.
 - 6 557 ძირი სხვადასხვა სახეობის მერქნიანი მცენარე დაირგო ქ. თბილისის სხვადასხვა ტერიტორიებზე, კერძოდ: „თავისუფალი თეატრი“-ს მიმდებარედ; მახათას მთაზე, ივერიის ღვთისმშობლის ხატის სახელობის მონასტრის მიმდებარედ; ვაჟა-ფშაველას გამზირზე, ურუშაძის სკვერში; ბორის პაიჭაძის სახელობის („დინამო“) სტადიონის მიმდებარედ; ლოტკინის დასახლება; ფილარმონიის საკონცერტო დარბაზის მიმდებარედ; ვაკის პარკი; უზნაძის ქუჩაზე, „კერხერი“-ს ცენტრის მიმდებარედ; ხიზანიშვილის ქუჩა; დედაენის ბაღი; დ. აღმაშენებლის გამზირი (24-ე სკოლასთან); ვ. გომიამვილის პარკის მიმდებარედ (52-ე სკოლასთან); დუმბაძის ქუჩა; ლეხ კაჩინსკის ქუჩა; მზიურის პარკი; ჯანაშიას ქუჩა; ჩიტაიას მოედანი; გაბრიელ სალოსის გამზირი; ზაქარიაძის ქუჩა; ჟ. შარტავას ქუჩა (მერიის მიმდებარედ); ფონიჭალის დასახლება; სოფ. გლდანულა; ჯ. ბალანჩინის ქუჩა; რუსთაველის გამზირი; გმირთა მოედანი; ორბელიანის სასახლის მიმდებარედ; ელიავას ბაზრობის მიმდებარედ; ჩოლოყაშვილისა და ბახტრიონის ქუჩების კვეთაზე; თამარაშვილის ქუჩა; ორთაჭალა; ცინცაძე-კარტოზიას ქუჩების კვეთაზე; დიდი დილომი; ბაგებში, სამხარაულის ეროვნული ექსპერტიზის ბიუროს მიმდებარედ; სააკაძის მოედანი; ჯავახეთის ქუჩა; ჭავჭავაძის გამზირი; გაგარინის მოედანსა და პეკინის ქუჩებს შორის შუა გამყოფი ზოლი (არქივთან); პეტრიწის ქუჩა.

- დედაქალაქის სხვადასხვა ტერიტორიაზე დაირგო 2 771 ძირი მაღალტანოვანი (არანაკლებ 3 მ) ხე-მცენარე, მათ შორის: 241 ძირი - ევროპული მუხა; 359 ძირი - ჩვეულებრივი იფანი; 300 ძირი - ამერიკული ნეკერჩხალი; 180 ძირი - მინდვრის ნეკერჩხალი; 200 ძირი - იტალიური ფიჭვი; 210 ძირი - უნგრული ცაცხვი; 150 ძირი - ამბრის ხე; 200 ძირი - არიზონის კვიპაროსი; 150 ძირი - არღვანი; 181 ძირი - გრძელფოთოლა იფანი; 150 ძირი - კატალპა; 150 ძირი - ჭადრისფოთოლა ნეკერჩხალი; 200 ძირი - სოფორა და 100 ძირი - აღმოსავლური ჭადარი.
- 2018 წლის განმავლობაში დედაქალაქში არსებულ სკვერებსა და პარკებში განხორციელდა მწვანე გაზონების მოწყობა, როგორც რულონური ბალახის საფარის დაგებით, ასევე ჰიდროთესვის მეთოდით. მათ შორის, რულონური ბალახის საფარი დაიგო: 9 აპრილის ბაღის ზედა ტერასა - 2785 კვ.მ; საკრებულოს წინ - 131 კვ.მ; რუსთაველის გამზირზე 5037 კვ.მ; ვაკის პარკში - 224 კვ.მ; ვერის ბაღში - 1000 კვ.მ; სანდრო ეულის ქუჩა - 2367 კვ.მ; გმირთა მოედანი და ცირკის მიმდებარე ტერიტორია - 221 კვ.მ. და გლდანის მე-3 მკ/რ-ში-3233 კვ.მ.; ხოლო ჰიდროთესვის მეთოდით მწვანე საფარი მოეწყო: ვაკის პარკში - 18076 კვ.მ; ვერის ბაღში - 5330.74 კვ.მ; კიკვიძის ბაღში - 5713.86 კვ.მ და 9 აპრილის ბაღის ქვედა ტერასა - 4418.9 კვ.მ.; ბარათაშვილის სახელობის სკვერში - 870 კვ.მ; გმირთა მოედანი - 5 980 კვ.მ; თამარაშვილის ქუჩა - 467 კვ.მ; რუსთაველის გამზირი - 3230 კვ.მ; ბახტრიონის ქუჩა - 524 კვ.მ; აღმაშენებლის გამზირი - 123 კვ.მ; გ. სააკაძის სახელობის მოედანი - 1624; მირიან მეფის ქუჩა - 652 კვ.მ; სოკოს ბაღი - 326 კვ.მ; კრწანისი-ორთაჭალის გამყოფი ზოლი - 4605 კვ.მ; იუსტიციის სახლის მიმდებარე ფერდობი - 3650 კვ.მ; პუშკინის სახელობის სკვერში - 306 კვ.მ; ბარათაშვილის ქუჩა - 1071 კვ.მ.
- 2019 წლის პირველ ნახევარში, დედაქალაქში განხორციელდა სხვადასხვა სახის გამწვანების ღონისძიებები, კერძოდ:
 - 520 ძირი სხვადასხვა სახეობის მერქნიანი მცენარე დაირგო ქალაქ თბილისის სხვადასხვა ტერიტორიაზე, კერძოდ: ცინცამე-კარტოზიას ქუჩაზე, ყაზბეგის გამზირზე, ფოსტის ქუჩაზე (ისანი), მტკვრის მარცხენა სანაპიროზე, დავით აღმაშენებლის ხეივანში, დიდუბის ხიდის მიმდებარედ, გლდანის პარკში, ჯ. ამირეჯიბის გზატკეცილზე, მოსკოვის გამზირზე, ვარკეთილის მე-3 მასივში, ორხევში, დიდი დიღმის ტერიტორიაზე.
 - 7 600 ძირი სხვადასხვა სახეობის მერქნიანი მცენარე დაირგო კუს ტბის მიმდებარე ტერიტორიაზე.
 - 2 305 ბუჩქი და 42 ხე დაირგო ალ. ყაზბეგის გამზირზე „ვ. გომიაშვილის სახელობის პარკში“.
 - 78 000 სხვადასხვა სეზონური ყვავილი დაირგო ქალაქ თბილისის სხვადასხვა ტერიტორიაზე, კერძოდ: ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს ეზოში, რუსთაველის გამზირზე, პირველი რესპუბლიკის ბაღში, 67-ე სკოლის ეზოში, პრეზიდენტის სასახლის ეზოში, რიყის პარკში და ევროპის მოედანზე, თამარაშვილის ქუჩაზე, 9 აპრილის პარკში, ვერის ბაღში, ვაკის პარკში, ვეფხვი და მოყმის ძეგლის მიმდებარედ, ვაჟა-ფშაველას გამზირზე, გმირთა მოედანზე, საქართველოს მთავრობის კანცელარიის მიმდებარედ.
 - დედაქალაქში არსებულ სკვერებსა და პარკებში განხორციელდა მწვანე გაზონების მოწყობა, მათ შორის, რულონური ბალახის საფარი დაიგო 9 აპრილის სკვერში - 905 კვ.მ. ჰიდროთესვის მეთოდით მწვანე საფარი მოეწყო:

გომიამვილის ბაღში - 5 771 კვ.მ და გლდანის მე-6 მიკრო რაიონში არსებულ სკვერში - 6 567 კვ.მ.

- 2019 წლის მეორე ნახევარში, დედაქალაქში განხორციელდა სხვადასხვა სახის გამწვანების ღონისძიებები, კერძოდ:
 - ქ. თბილისში, მონუმენტის „ადამიანი და მზე“ მიმდებარედ არსებულ თარგებში დაირგო სხვადასხვა სახეობის მერქნიანი მცენარეები: 20 ძირი მინდვრის ნეკერჩხალი, 100 ძირი ლეილანდის კვიპაროციპარისი, 11 ძირი ქვამუხა, 55 ძირი მარადმწვანე ძახველი, 95 ძირი იაპონური კვიდო, 20 ძირი ლეკის ხე, ერთი ძირი ბაბილონის ტირიფი, 2 ძირი ამბრის ხე, 4 ძირი სოფორა, 97 ძირი ფშატი და 20 ძირი არღვანი;
 - ქ. თბილისში, კახეთის გზატკეცილის განაპირა თარგებში დაირგო 936 ძირი იაპონური კვიდო, 641 ძირი წითელი ტყემალი, 50 ძირი ქვამუხა, 20 000 ძირი ტუია, 150 ძირი ფოტინია და 297 ძირი მარადმწვანე ძახველი;
 - ბუშის ქუჩის მიმდებარედ არსებული თარგებში დაირგო სხვადასხვა სახეობის მცენარეები: 12 ძირი ლეკის ხე, 58 ძირი ფოტინია, 8 ძირი ხეტუხტი, 18 ძირი ოლეანდრი და 3450 ძირი ბალახოვანი მცენარე;
 - ქ. თბილისში, ვეტერანთა დასვენებისა და კულტურის პარკში დაირგო: 14 ძირი მარადმწვანე მუხა, 7 ძირი ოქროს წვიმა, 82 ძირი ლეკის ხე, 20 ძირი კორპის მუხა, 30 ძირი კატალპა 33 ძირი ზეთისხილი 120 ძირი უნგრული ცაცხვი, 50 ძირი ლეკის ხე 'Royal Red', 27 ძირი ამბრის ხე, 43 ძირი ლეკის ხე 'Drummondii', 150 არიზონას კვიპაროსი, 10 ძირი იტალიური ფიჭვი, 29 ძირი იაპონური ძელქვა, 43 ძირი ჰიმალაის კედარი, 35 ძირი უთხოვარი ფორმირებული (ბურთის ფორმა), 580 ძირი საბორდიურე ბუჩა, 4 ძირი წვრილფოთოლა ბუჩა (ბურთის ფორმა), 6 ძირი ფოტინია (ბურთის ფორმა), 3 000 ძირი ტუია, 3 270 ძირი იაპონური პრიალა კვიდო, 10 ძირი გინგკო ბილობა, 60 ძირი ტირიფი ბაბილონის მტირალა, 8 ძირი უთხოვარი (კონუსის ფორმის), 20 ძირი წყავი (ბურთის ფორმის), 12 ძირი ფიტოსპორუმი;
 - დედაქალაქის სხვადასხვა ტერიტორიაზე ჰიდროთესვის მეთოდით მწვანე საფარი მოეწყო 45 000 მ²-ზე, ხოლო რულონური ბალახის საფარი დაიგო 8 000 მ²-ზე.
- ასევე 2019 წელს დედაქალაქის სხვადასხვა ტერიტორიაზე დაირგო 27 063 მცენარე - 5 368 დეკორატიული ბუჩქი, 8 461 დიდტანოვანი ხე (არანაკლებ 3 მეტრის სიმაღლის), 7 600 მცირე ზომის ხე (1.2 მეტრის სიმაღლის) და 5 634 ბალახოვანი მცენარე.

3.2. გაზონების მოვლა-პატრონობა

2018 წელი

- ქ. თბილისის პარკების 78786 მ² ტერიტორიაზე არსებული გაზონის მოვლა-პატრონობის მიზნით განხორციელდა შემდეგი ღონისძიებები – 26-ჯერ ბალახის გაკრეჭვა/გათიბვა. გაკრეჭილი ბალახის შეგროვება, ავტოსატრანსპორტო საშუალებაზე დატვირთვა და გატანა, 116-ჯერ - დაფოცხვა, დასუფთავება, სარეველებისაგან გაწმენდა და წარმოქმნილი ნარჩენის შეგროვება/გატანა; 157-ჯერ - გაზონის მორწყვა (შხაპისებრი პრინციპით); 4-ჯერ შეტანილ იქნა მინერალური სასუქი სულ 3460 კგ.

- ქ. თბილისის ურბანულ ზონებში 200220მ² ტერიტორიაზე არსებული გამწვანების მოვლა-პატრონობის მიზნით განხორციელდა შემდეგი ღონისძიებები – 28-ჯერ ბალახის გაკრეჭვა/გათიბვა, გაკრეჭილი ბალახის შეგროვება, ავტოსატრანსპორტო საშუალებაზე დატვირთვა და გატანა; 114-ჯერ - დაფოცხვა, დასუფთავება, სარეველებისაგან გაწმენდა და წარმოქმნილი ნარჩენის შეგროვება/გატანა; 152-ჯერ - გაზონის მორწყვა (შხაპისებრი პრინციპით); 2-ჯერ შეტანილ იქნა მინერალური სასუქი 2500მ²-ზე.

2019 წელი

- ქ. თბილისის პარკების 90529 მ² ტერიტორიაზე არსებული გაზონის მოვლა-პატრონობის მიზნით განხორციელდა შემდეგი ღონისძიებები – 37-ჯერ ბალახის გაკრეჭვა/გათიბვა, გაკრეჭილი ბალახის შეგროვება, ავტოსატრანსპორტო საშუალებაზე დატვირთვა და გატანა; 126-ჯერ - დაფოცხვა, დასუფთავება, სარეველებისაგან გაწმენდა და წარმოქმნილი ნარჩენის შეგროვება/გატანა; 198-ჯერ - გაზონის მორწყვა (შხაპისებრი პრინციპით); 2-ჯერ შეტანილ იქნა მინერალური სასუქი სულ 3140კგ.
- ქ. თბილისის ურბანულ ზონებში 201397მ² ტერიტორიაზე არსებული გამწვანების მოვლა-პატრონობის მიზნით განხორციელდა შემდეგი ღონისძიებები ურბანულ ზონებში არსებული გამწვანება – 37-ჯერ ბალახის გაკრეჭვა/გათიბვა, გაკრეჭილი ბალახის შეგროვება, ავტოსატრანსპორტო საშუალებაზე დატვირთვა და გატანა; 128-ჯერ - დაფოცხვა, დასუფთავება, სარეველებისაგან გაწმენდა და წარმოქმნილი ნარჩენის შეგროვება/გატანა; 201-ჯერ - გაზონის მორწყვა (შხაპისებრი პრინციპით); 2-ჯერ შეტანილ იქნა მინერალური სასუქი სულ 4800კგ.

4.1.1 ქ. თბილისის ჰაერის ხარისხის მოდელირება

- სსიპ გარემოს ეროვნულმა სააგენტომ მოამზადა კონცეპტუალური შეთავაზება ქ.თბილისის ჰაერის ხარისხის მოდელირებისა და პროგნოზირების სისტემის შექმნის მიზნით, რომელიც განხილული იქნა საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის და იტალიის რესპუბლიკის გარემოს, ხმელეთისა და ზღვის სამინისტროს წარმომადგენელთა შეხვედრაზე და გადაწყდა საპროექტო წინადადების მომზადება, რომელიც 2019 წელს დაფინანსდება იტალიის რესპუბლიკის მიერ საქართველოსთვის გამოყოფილი გრანტის ფარგლებში. ამ მიზნით 2019 წლის აპრილში ტექნიკური მისიით საქართველოში იმყოფებოდნენ იტალიელი ექსპერტები. შეფასებული იქნა არსებული მდგომარეობა და მომდევნო თვეების განმავლობაში მომზადდება დეტალური და დაზუსტებული პროექტი, რომლის განხორციელების შემდეგ შესაძლებელი იქნება საქართველოში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მოდელირების სისტემის ამოქმედება.

4.1.2 ევროკავშირის კანონმდებლობით გათვალისწინებული ჰაერის ხარისხის სტანდარტების შემოღება

- საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 27 ივლისის №383 დადგენილებით დამტკიცდა “ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის სტანდარტების დადგენის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტი”, რის საფუძველზეც ქვეყანა ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის ევროპულ სტანდარტებზე გადავიდა. შედეგად, 2018 წლის 1 აგვისტოდან ქვეყანაში

ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასება ევროპული სტანდარტების შესაბამისად ხორციელდება.

4.1.3 ჰაერის ხარისხის ინდიკატორული გაზომვების განხორციელება და დედაქალაქის ცხელი წერტილების გამოვლენა.

- როგორც 2017 წლის განმავლობაში, ასევე 2018 და 2019 წელს, ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის ინდიკატორული გაზომვები ქალაქ თბილისში ჩატარდა ოთხჯერ: 2017 წელს - მაისში, ივლისში, სექტემბერსა და ნოემბერში, ხოლო 2018 და 2019 წელს - მარტში, ივნისში, სექტემბერსა და ნოემბერში. 2017 წელს დედაქალაქის 21, ხოლო 2018 წელს 25 ლოკაციაზე გაიზომა შემდეგი დამაბინძურებელი ინგრედიენტების შემცველობები: აზოტისა და გოგირდის დიოქსიდები, ოზონი და ბენზოლი. 2019 წელს თბილისის 25 წერტილში განისაზღვრა ატმოსფერულ ჰაერში აზოტის დიოქსიდის, ოზონისა და ბენზოლის შემცველობა. მიღებული შედეგებით განისაზღვრა ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების ინდექსები და შესაბამისად გამოვლენილი იქნა საშუალო და მაღალი დაბინძურების მქონე ლოკაციები.

4.1.4 ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის მობილური ავტომატური სადგურის შექმნა და მონიტორინგი ქალაქის სხვადასხვა წერტილში.

- 2017 წელს სსიპ გარემოს ეროვნულმა სააგენტომ შეიძინა ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის მობილური ავტომატური სადგური, რომელიც ამოქმედდა 2018 წლის აპრილში. აღნიშნული სადგურის საშუალებით ქალაქ თბილისში ტარდება მონიტორინგი მარშალ გელოვანის გამზირზე, ასევე ჩატარდა მონიტორინგი დავით აღმაშენებლის გამზირზე.

4.2 დაბინძურებული ჰაერის ზეგავლენის შეფასება მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე

- საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს სსიპ ლ. საყვარელიძის სახელობის დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის მიერ და ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის ტექნიკური მხარდაჭერით 2015-2017 წლებში შემუშავდა გარემოს ჯანმრთელობის ეროვნული სამოქმედო გეგმა „NEHAP-2“-ის პროექტი, რომელიც ითვალისწინებს ღონისძიებების ჩატარებას მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე დაბინძურებული ჰაერის ზეგავლენის შეფასების მიზნით.
- სსიპ ლ. საყვარელიძის სახელობის დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის მიერ დაგეგმილია მოსამზადებელი სამუშაოების ჩატარება დაბინძურებული ჰაერის ზეგავლენის შეფასების ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მიერ რეკომენდებული პლატფორმის AirQ+ დასანერგად.

4.2.2 დაბინძურებული ჰაერის ზემოქმედების ქვეშ მყოფი მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესწავლა და ანგარიშის წარდგენა საქართველოს მთავრობისთვის

- სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო კომპეტენციის ფარგლებში ყოველთვიურად უგზავნიდა საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს ყოველთვიურ საინფორმაციო ბიულეტენს „მოკლე მიმოხილვა საქართველოს გარემოს დაბინძურების შესახებ“.

რომელშიც ასახულია ატმოსფერული ჰაერის მონიტორინგის ყოველთვიური შედეგები.

- სსიპ ლ. საყვარელიძის სახელობის დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი ახორციელებს მოსამზადებელ სამუშაოებს ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის (ჯანმო) ევროპის რეგიონის გარემოსა და ჯანმრთელობის რეგიონალურ ცენტრთან/ზონის ოფისთან თანამშრომლობით, მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე დაბინძურებული ჰაერის ზემოქმედების შეფასების ჯანმოს მიერ რეკომენდებული მეთოდოლოგიის საფუძველზე შემუშავებული სპეციალური პროგრამის AirQ+ ასამოქმედებლად საქართველოში. აღნიშნული პროგრამა გამიზნულია კონკრეტული პოპულაციის ჯანმრთელობაზე დაბინძურებული ჰაერის ზემოქმედების მაგნიტუდის გაანგარიშებისათვის და წარმოადგენს ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის მონაცემებისა და ჯანმრთელობის ცალკეული სტატისტიკური პარამეტრების ურთიერთკორელაციის პროგრამულ ინსტრუმენტს, მტკიცებულებებზე დაფუძნებული და სარწმუნო ეპიდემიოლოგიური კვლევების მეტა-ანალიზზე დაყრდნობით.

2019 წლის 12-15 ნოემბერს, ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაცია ქ. თბილისში ჩაატარებს მაღალი დონის ტექნიკურ ექსპერტთა რეგიონალურ სამუშაო შეხვედრას საქართველოს, აზერბაიჯანისა და სომხეთის ჯანდაცვისა და გარემოს დაცვის ოფიციალურ უწყებათა წარმომადგენლების მონაწილეობით ჰაერის ხარისხის ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედების შეფასების ინსტრუმენტების შესახებ, სადაც სხვა მაგალითებს შორის, განხილული იქნება საქართველოს მაგალითი, დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის მიერ შესრულებული პირველადი შეფასების ვერსიებზე დაყრდნობით ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მიერ რეკომენდებული მეთოდოლოგიის საფუძველზე შემუშავებული სპეციალური პროგრამის AirQ+ გამოყენებით. ზემოაღნიშნული მაგალითისთვის, წინასწარ იქნა შესწავლილი როგორც პოპულაციური, ისე მოსახლეობის ჯანმრთელობასთან და ჰაერის დაბინძურებასთან ასოცირებული სტატისტიკური მონაცემები, რათა უშუალოდ სამუშაო შეხვედრის დროს განხორციელდეს ჩატარებული პირველადი შეფასების ექსპერტიზა ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის ექსპერტების მიერ. ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის რეგიონალური სამუშაო შეხვედრის შედეგად მიღებული შეფასებისა და რეკომენდაციების გათვალისწინებით, ქ. თბილისის მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე ჰაერის დაბინძურების ზემოქმედების პირველადი შეფასების შედეგები მიმდინარე წლის ბოლომდე წარედგინება საქართველოს მთავრობას და გაგრძელდება სამუშაოები მონაცემთა სრულყოფისა და საქართველოს სხვა ქალაქებისათვის ანალოგიური შეფასების განსახორციელებლად, საქართველოს გარემოსა და ჯანმრთელობის ეროვნული სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებების შესაბამისად.

5.1 საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება

5.1.1. საზოგადოებრივი ტრანსპორტის პოპულარიზაციის საინფორმაციო კამპანია

- საზოგადოებრივი ტრანსპორტის პოპულარიზაციის მიმართულებით, აზიის განვითარების ბანკის მხარდაჭერით, მდგრადი ურბანული მობილობის გეგმის (SUMP) შემუშავების ფარგლებში, ასევე, მიმდინარეობს კომუნიკაციის გეგმისა და

დაინტერესებულ მხარეთა ჩართულობის სტრატეგიის მომზადება, რომელიც მუნიციპალიტეტისათვის ხელმისაწვდომი იქნება 2020 წლის ბოლომდე. შესაბამისად, აღნიშნული გეგმისა და სტრატეგიის ერთობლიობა ეფექტიანად უპასუხებს საზოგადოებრივი ტრანსპორტის უპირატესობების შესახებ მოსახლეობაში ცნობიერების ამაღლების შესახებ გამოწვევებს.

5.1.2 ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების ადამიანის ჯანმრთელობასა და გარემოზე ზეგავლენის, ასევე ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების კამპანიის წარმოება (გაშუქება მასობრივი ინფორმაციის, მიზნობრივი ლიტერატურისა და სწავლების პროპაგანდის საშუალებით)

- სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის სოციალური გვერდის FACEBOOK მეშვეობით მიმდინარეობს ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების თაობაზე საზოგადოების ინფორმირების კამპანია, რომლის ფარგლებში, საზოგადოებას მიეწოდა ინფორმაცია ატმოსფერული ჰაერის ძირითად დამაბინძურებლებსა და ჯანმრთელობის რისკებისა და დაბინძურების შემცირების გზების შესახებ.
- ატმოსფერული ჰაერის თემატიკა/პრობლემატიკასთან დაკავშირებით ლექცია-სემინარებისთვის მომზადდა საპრეზენტაციო მასალა და გაიმართა ჯამში 5 შეხვედრა 100-ზე მეტი მოსწავლისათვის;
- ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე გაიმართა 13 ლექცია-სემინარი, რომელსაც 263 მოსწავლე, სტუდენტი და პედაგოგი დაესწრო;
- ჰაერის დაბინძურების შემცირების თანამედროვე ტექნოლოგიების შესახებ ინფორმაციის გავრცელების მიზნით, სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრმა რადიო „კომერსანტთან“ თანამშრომლობით მოამზადა 13 რადიო გადაცემა. გადაცემის ჩანაწერები გავრცელდა ცენტრის Facebook-ის გვერდის მეშვეობითაც.
- სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრმა მოამზადა დამხმარე სახელმძღვანელო მასწავლებლებისთვის, რომელიც ძირითად გარემოსდაცვით პრობლემებს ეხება. სახელმძღვანელოში ერთ-ერთი თავი მთლიანად ეძღვნება ჰაერს, მისი დაბინძურების პრობლემას და დაბინძურებული ჰაერის გავლენას ადამიანის ჯანმრთელობაზე. წიგნი ელექტრონულ ფორმატში ატვირთულია ცენტრის ოფიციალურ ვებ-გვერდზე (www.eiec.gov.ge) საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსთან თანამშრომლობით დაგეგმილია წიგნის ელექტრონული ვერსიის მიწოდება თბილისის ყველა სკოლისათვის;
- სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის მიერ კავკასიის გარემოსდაცვითი ორგანიზაციების ქსელის (CENN) ორგანიზებით გამართულ საზაფხულო ეკობანაკში - “მდგრადი განვითარების მიზნები” მონაწილეებს ჩაუტარდათ ტრენინგი: “ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება”. ტრენინგში 32 მოსწავლე მონაწილეობდა;
- სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის ვებ-გვერდზე (www.eiec.gov.ge) განთავსებულია საქართველოს გარემოს დაბინძურების შესახებ ყოველთვიური ბიულეტენები 2010 წლიდან. ასევე, ცენტრის ვებ-გვერდიდან ხელმისაწვდომია ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების ამსახველი ყოველდღიური ბიულეტენები.

- ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შესახებ საინფორმაციო კამპანიის ფარგლებში სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციის და განათლების ცენტრის ორგანიზებით გაიმართა **საჯარო დისკუსია “ჰაერის დაცვის პოლიტიკა”**, რომლის მიზანი იყო, დაინტერესებული საზოგადოებისთვის **სანდო ინფორმაციის მიწოდება ატმოსფერული ჰაერის დაცვის პოლიტიკის, დაბინძურების გამომწვევი მიზეზებისა და შედეგების შესახებ**. ამავე კამპანიის ფარგლებში ცენტრის თანამშრომლებმა საჯარო და კერძო სკოლების, **მოსწავლეებს და უნივერსიტეტის სტუდენტებს ჩაუტარეს ლექცია-სემინარები** ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მდგომარეობის შესახებ. კამპანიის ფარგლებში ჩატარებული თითოეული შეხვედრისა თუ დისკუსიის შესახებ ინფორმაცია განთავსდა, როგორც ცენტრის ოფიციალურ ვებ-გვერდზე (eiec.gov.ge) და სოციალურ ქსელში ([facebook.com/Eiecgeorgia](https://www.facebook.com/Eiecgeorgia)), ასევე **გაშუქდა საინფორმაციო სააგენტოებისა და ტელე/რადიო საინფორმაციო გამომწვევების მიერ**.
- სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციის და განათლების ცენტრის, საქართველოს დებატებისა და განათლების ინსტიტუტის ერთობლივი ორგანიზებით "ჰაერის დაცვის პოლიტიკის" შესახებ **გაიმართა შეხვედრა-დისკუსია**, რომელშიც თბილისის საჯარო სკოლებისა და ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის **100-ზე მეტი ახალგაზრდა მონაწილეობდა**. დარგის სპეციალისტებმა შეხვედრის მონაწილეებთან ერთად იმსჯელეს **ატმოსფერული ჰაერის დამბინძურებლების, დაბინძურების წყაროებისა და მათი ზეგავლენის შესახებ**.
- საზოგადოების მაღალი ინტერესიდან გამომდინარე და რეგულარული ინფორმირების მიზნით, ცენტრის საინფორმაციო სამსახურის მიერ სოციალური ქსელის ([facebook.com/eiecgovge/](https://www.facebook.com/eiecgovge/)) მომხმარებლებისთვის მომზადდა სამოქმედო გეგმა, რომლის ფარგლებში კვირის განმავლობაში გარკვეული სიხშირით (კვირაში ორჯერ) ვრცელდებოდა თემატური პოსტები, რომელიც მოიცავდა ჰაერის ხარისხთან დაკავშირებულ რამდენიმე მიმართულებას. კერძოდ, ინფორმაციას ჰაერის დაბინძურების წყაროებსა თუ მიზეზებზე და დაბინძურებული ჰაერით შესაძლო გამოწვეულ დაავადებებზე. ასევე, ინფორმაციას ჰაერის ხარისხის გასაუმჯობესებელ ძირითად ვალდებულებებსა და 2017 წელს მთავრობის მიერ დამტკიცებულ თბილისის ჰაერის დაცვის ორმოცპუნქტიანი პროგრამის ძირითადი მიმართულებებზე.
- საზოგადოების მაღალი ინტერესიდან გამომდინარე, **მომხმარებელს სოციალური ქსელის ([facebook.com/eiecgovge/](https://www.facebook.com/eiecgovge/)) მეშვეობით** მიეწოდა ინფორმაცია **საწვავში და გარემოში ერთ-ერთ დამბინძურებელი ნივთიერების ტყვიის მოხვედრის მიზეზებსა და წყაროებზე**. აღნიშნულ პოსტს მოსახლეობის მხრიდან მოყვა დიდი დაინტერესება და გამოხმაურება. იმისათვის, რომ თითოეულ მოქალაქეს მიეღო ჰაერის ხარისხთან დაკავშირებულ ნებისმიერ კითხვაზე პასუხი დარგის სპეციალისტებისგან სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრმა გაიმართა საჯარო დისკუსია: **“ტყვია-გარემოს ერთ-ერთ სახიფათო დამბინძურებელი, ატმოსფერულ ჰაერში ტყვიის გაფრქვევის უმთავრესი წყაროები და გავლენა ადამიანის ჯანმრთელობაზე”**, სადაც დარგის სპეციალისტებმა მოწვეულ სტუმრებთან და დაინტერესებულ საზოგადოებასთან ერთად იმსჯელეს ატმოსფერულ ჰაერში მონიტორინგის შედეგების საფუძველზე ტყვიის შემცველობის მიმდინარე ტენდენციებზე და ზეგავლენის შესახებ ადამიანის ჯანმრთელობაზე.

- სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის სოციალურ ქსელში (facebook.com/eiec.gov.ge/) მიმდინარე კამპანიამ “ჰაერის დაცვის პოლიტიკის” შესახებ უზრუნველყო ეფექტური უკუკავშირი;
- მოსახლეობის ინფორმირებისა და საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების მიზნით, სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის **სპიკერები მონაწილეობდნენ ჰაერის ხარისხის თემატიკასთან დაკავშირებულ სხვადასხვა ტელერადიო გადაცემაში.**
- **საზოგადოების დროულად და უწყვეტად ინფორმირების მიზნით, სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრისა და სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს ერთობლივი ძალისხმევით შეიქმნა ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის პორტალი www.air.gov.ge.** პორტალის შექმნის პროცესში მიმდინარეობდა ინტენსიური შეხვედრები საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროსთან და ევროპის გარემოს დაცვის სააგენტოსთან. პორტალი ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს აძლევს შესაძლებლობას, უწყვეტად, რეალურ დროში მათთვის მარტივად გასაგები ინდექსებით მიიღოს ინფორმაცია ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მდგომარეობის შესახებ. ასევე, პორტალი უზრუნველყოფს ელექტრონული მმართველობის ხელშეწყობას, ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების კუთხით ღონისძიებების დაგეგმვას და გადაწყვეტილების მიღებისა და პოლიტიკის დაგეგმვის პროცესში საზოგადოების მონაწილეობის ხელშეწყობას.
- სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციის და განათლების ცენტრის მიერ მომზადდა **საინფორმაციო ვიდეო-რგოლი ატმოსფერული ჰაერის დაცვის პოლიტიკის შესახებ**, რომელიც საზოგადოებას აწვდის ინფორმაციას ატმოსფერული ჰაერის ძირითად **დამბინძურებლებზე** და სამთავრობო პროგრამის ფარგლებში მიმდინარე თუ დაგეგმილ ღონისძიებებზე ჰაერის ხარისხის გასაუმჯობესებლად.
- გარემოს რისკ-ფაქტორების ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედების საკითხებში მოსახლეობის გათვითცნობიერებისა და ცოდნის ამაღლების მიზნით, სსიპ ლ. საყვარელიძის სახელობის დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის ოფიციალურ ვებ-გვერდზე განთავსებულია გარემოს ჯანმრთელობის საკითხებთან დაკავშირებული მასალები, მათ შორის ჰაერის დაბინძურების გავლენის შესახებ ადამიანის ჯანმრთელობაზე.
- მწვანე პოლიტიკის ინიციატივის ფარგლებში და საზოგადოების დროულად ინფორმირების მიზნით, **ატმოსფერული ჰაერის დაცვის პოლიტიკის პრეზენტაცია** გაიმართა. სამინისტროს მიერ განხორციელებული ღონისძიებების ანგარიშისა და სამომავლოდ დაგეგმილი ქმედებების წარდგენასთან ერთად, საქართველოში აკრედიტებული დიპლომატიური კორპუსის, საერთაშორისო ორგანიზაციების, აკადემიური, სამთავრობო და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლები გაეცნენ სამინისტროს ინიციატივით გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრისა და გარემოს ეროვნული სააგენტოს ერთობლივი ძალისხმევით შექმნილ ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის პორტალს - www.air.gov.ge (137 პირი); ინფორმაცია გავრცელდა მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებით: საქართველოს მთავრობის (gov.ge), გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს (mepa.gov.ge), გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის (eiec.gov.ge), გარემოს

ეროვნული სააგენტოს (nea.gov.ge) ოფიციალური ვებ და Facebook გვერდების, ტელევიზიების, საინფორმაციო სააგენტოების, რადიო-გადაცემების მეშვეობით.

- სამინისტროს გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის მიერ მომზადებული ვიდეორგოლი **ატმოსფერული ჰაერის დაცვის პოლიტიკის შესახებ**, რომელიც საზოგადოებას აწვდის ინფორმაციას ატმოსფერული ჰაერის ძირითად დამბინძურებლებზე და სამთავრობო პროგრამის ფარგლებში მიმდინარე თუ დაგეგმილ ღონისძიებებზე ჰაერის ხარისხის გასაუმჯობესებლად გავრცელდა, როგორც სამინისტროს (facebook.com/MEPAGeorgia), ისე გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის (facebook.com/eiecgovge) და გარემოს ეროვნული სააგენტოს (facebook.com/nea.georgia/) ოფიციალური Facebook და YouTube გვერდების საშუალებით. სოციალური მედიით (facebook.com/eiecgovge) გავრცელების შედეგად ვიდეომ მიაღწია 54 919 სოციალური ქსელის მომხმარებელამდე.
- საზოგადოების დროული და ეფექტური ინფორმირების მიზნით, ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის პორტალზე air.gov.ge-ზე ონლაინ რეჟიმში მიმდინარეობს **ავტომატური მონიტორინგის ქსელის მონაცემების განთავსება**, რომელიც ასევე ონლაინ რეჟიმში მიეწოდება და მონაცემები ვრცელდება ევროპის გარემოს დაცვის სააგენტოს (EEA) ჰაერის ხარისხის პორტალზე (www.airindex.eea.europa.eu). ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის პორტალს 38 500 ვიზიტორი ჰყავდა.
- მონაცემთა სანდოობის უზრუნველყოფის, სრულყოფის და მონაცემებზე მოსახლეობის მარტივი ხელმისაწვდომობის მიზნით, მუდმივ რეჟიმში მიმდინარეობს **ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის პორტალის (www.air.gov.ge) ტექნიკური მხარდაჭერა**.
- 26 მაისს, საქართველოს დამოუკიდებლობის დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიების - „გააზიარე ცოდნა“ ფარგლებში მოეწყო **“მწვანე სივრცე”**, სადაც **ეკომეგობრული ტრანსპორტის პოპულარიზაციის მიზნით** გამოიფინა ელექტრო მანქანები, ველოსიპედები და გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის თანამშრომლები მთელი დღის განმავლობაში სტუმრებს აწვდიდნენ ინფორმაციას ეკომეგობრული ტრანსპორტის უპირატესობების შესახებ.
- საერთაშორისო გარემოსდაცვითი საინფორმაციო კამპანიის - “დედამიწის საათის” ღონისძიებების ფარგლებში, **ფეხით სიარულისა და ველოსიპედით მგზავრობის წახალისების მიზნით**, ლისის ტბის მიმდებარე ტერიტორიაზე გაიმართა ველომსვლელობა და გარბენი, რომელშიც მონაწილეობა მიიღო 200-მდე მოხალისემ.
- ჰაერის ხარისხის პორტალზე (air.gov.ge) განთავსებულა **რეკომენდაციები “როგორ დავიცვათ ჰაერი”**, სადაც ხაზგასმულია ეკომეგობრული ტრანსპორტის როლი და უპირატესობები ჰაერის ხარისხის გასაუმჯობესებლად.
- გარემოს დაცვის საერთაშორისო დღესთან დაკავშირებით გაიმართა საჯარო დიალოგი **„შეამცირე ჰაერის დაბინძურება საკუთარი ქმედებით”**, რომლის ფარგლებში, მოწვეულმა სტუმრებმა, დარგის სპეციალისტებთან ერთად ატმოსფერული ჰაერის დამბინძურებლებსა და დაბინძურების წყაროებზე, ასევე ადამიანის ჯანმრთელობაზე მათ ზეგავლენაზე ისაუბრეს და ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების მიმართულებით გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ იმსჯელეს (60 პირი). ინფორმაცია გავრცელდა მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებით: სამინისტროს, ცენტრის, ოფიციალური ვებ და Facebook გვერდების, ტელევიზიების, საინფორმაციო სააგენტოების, რადიო-გადაცემების მეშვეობით.

- მომზადდა ვიდეორგოლი “შეამცირე ჰაერის დაბინძურება საკუთარი ქმედებით”, რომლის ფარგლებში საჯარო დიალოგში მონაწილე მედიის, სამთავრობო, არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და კერძო სექტორის წარმომადგენლები საუბრობენ საზოგადოების როლზე ჰაერის დაბინძურების შესამცირებლად (წვდომა 32 433 სოციალური ქსელის მომხმარებელი).
- გარემოს დაცვის საერთაშორისო დღესთან დაკავშირებით, საზოგადოების ინფორმირებისა და ცნობიერების ამაღლების მიზნით მომზადდა და ცენტრის სოციალური ქსელის (facebook.com/eiecgovge/) მეშვეობით გავრცელდა **თემატური საინფორმაციო ბანერი** (წვდომა 3072 სოციალური ქსელის მომხმარებელი).
- ცენტრის მიერ მომზადდა და დაიბეჭდა **საინფორმაციო ფლაერი** ატმოსფერული ჰაერის ძირითადი დამბინძურებლების, საქართველოში ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის სისტემებისა და ატმოსფერული ხარისხის პორტალის მიზნების თუ ამოცანების შესახებ, რომელიც ვრცელდება ჰაერის დაცვის პოლიტიკის ფარგლებში ჩატარებულ ტრენინგებსა და შეხვედრებზე. ფლაერის ელექტრონული ვერსია განთავსებულია ცენტრის ოფიციალურ ვებ-გვერდზე (eiec.gov.ge) და ხელმისაწვდომია ნებისმიერი დაინტერესებული პირისთვის.
- საზოგადოების ინფორმირებისა და ცნობიერების ამაღლების მიზნით მომზადდა და ცენტრის facebook გვერდის (facebook.com/eiecgovge/) მეშვეობით გავრცელდა **ონლაინ კითხვარი “რა იცით ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შესახებ?”**. კითხვარი შევსო სოციალური ქსელის 87-მა მომხმარებელმა. ფართო აუდიტორიაზე წვდომის მიზნით აღნიშნული შემეცნებითი ონლაინ კითხვარი (ე.წ. ქვიზი) ასევე განთავსდა საინფორმაციო სააგენტო “ნეტგაზეთის” ოფიციალურ ვებ-გვერდზე.
- მოქალაქეობრივი პასუხისმგებლობის ხაზგასმის მიზნით შემუშავდა და დაიწყო ჰაერის საინფორმაციო კამპანია, რომლის ფარგლებში მომზადდა ვიდეოების სერია - **“მწვანე წუთი”**. კამპანიის ფარგლებში ცნობილი ადამიანები მიმართავენ საზოგადოებას და საუბრობენ მათ მნიშვნელობასა და როლზე ჰაერის ხარისხის გასაუმჯობესებლად. ამ ეტაპზე მომზადებულია 16 ვიდეო მიმართვა (ორენოვანი). დღეის მდგომარეობით სამინისტროს (facebook.com/MEPAGeorgia/), გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის (facebook.com/eiecgovge/) და გარემოს ეროვნული სააგენტოს (facebook.com/nea.georgia/) სოციალური ქსელში განთავსებულია 2 ვიდეო რგოლი (წვდომა 21 416 სოციალური ქსელის მომხმარებელი).
- გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის სოციალურ ქსელში (facebook.com/eiecgovge/) მიმდინარე კამპანიამ **“მწვანე წუთი” - ჩემი მოქალაქეობრივი პასუხისმგებლობა** უზრუნველყო ეფექტური უკუკავშირი.
- **საზოგადოების დროულად და უწყვეტად ინფორმირების მიზნით გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი იყენებს სხვადასხვა საკომუნიკაციო პლატფორმას.** კერძოდ, სამინისტროს და ცენტრის სპიკერები სხვადასხვა სატელევიზიო და რადიო ეთერის მეშვეობით შემეცნებითი ხასიათის თოქ-შოუებში მონაწილეობდნენ სტუმრის სტატუსით (პირდაპირი ეთერი) და საზოგადოებას აწვდიდნენ ინფორმაციას ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის, მონიტორინგის ქსელის, მიმდინარე პროექტების და ჰაერის ხარისხის პორტალის შესახებ.
- სკოლებში დაწყებით საფეხურზე გარემოსდაცვითი საკითხების **სწავლების პროპაგანდის** მიზნით, სამინისტროს გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის მიერ შემუშავდა სახელმძღვანელო “გარემოსდაცვითი საკითხები დაწყებითი

საფეხურის საგნებში”, რომელიც სხვა საკითხებთან ერთად მოიცავს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შესახებ ინფორმაციას.

- პიროვნებაზე ორიენტირებული საგანმანათლებლო გარემოს შექმნის, კრიტიკული აზროვნების განვითარების და თანამედროვე სამყაროს გამოწვევებისთვის საჭირო ცოდნის და უნარ-ჩვევების გამომუშავების მიზნით, განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს რეფორმის “ახალი სკოლის მოდელი” ფარგლებში, ცენტრის მიერ მომზადდა ტრენინგმოდული, რომელიც სხვა გარემოსდაცვით თემებთან ერთად ასევე მოიცავს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის საკითხს. პროექტისათვის შერჩეული კურიკულუმის ექსპერტებისთვის ტრენინგმოდულის შესაბამისად დაიგეგმა ტრენინგების ჩატარება. დატრენინგებული პირები 2019-2020 სასწავლო წლის განმავლობაში პროგრამისთვის შერჩეულ სკოლებში სხვადასხვა ღონისძიებასთან ერთად დაწყებით კლასებში გარემოსდაცვითი საკითხების სწავლების ხელშეწყობაზეც იმუშავენ.
- გარემოს რისკ-ფაქტორების ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედების საკითხებში მოსახლეობის გათვინობიერებისა და ცოდნის ამაღლების მიზნით, სსიპ დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის ოფიციალურ ვებ-გვერდზე განთავსებულია გარემოს ჯანმრთელობის საკითხებთან დაკავშირებული მასალები, მათ შორის ჰაერის დაბინძურების გავლენის შესახებ ადამიანის ჯანმრთელობაზე. ამასთან, ჯანმრთელობის ხელშეწყობის სახელმწიფო პროგრამის „გარემო და ჯანმრთელობა“ კომპონენტის ფარგლებში, სახელმწიფო ტენდერით შეიქმნა კომპანია „ჯანმრთელობის კვლევის კავშირი“, რომელიც პასუხისმგებელია 2019 წლის განმავლობაში ჰაერის დაბინძურების თემატიკაზე შეიმუშაოს საკომუნიკაციო სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა. აღნიშნული სამოქმედო გეგმის ფარგლებში დაგეგმილია სხვადასხვა საგანმანათლებლო კომპანიის წარმოება, საინფორმაციო მასალების მომზადება და შეხვედრები. სოციალურ ქსელში “Facebook”, უკვე შეიქმნა საინფორმაციო გვერდი სახელწოდებით „დაიცავი გარემო.protect environment“ და აქტიურად მიმდინარეობს გვერდის პოპულარიზაცია ინფორმაციის გაზიარების მიზნით. სსიპ დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი ჩართული იყო გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ინიციატივაში, შექმნილიყო პორტალი, რომელიც უზრუნველყოფს საზოგადოების დროულ და უწყვეტ ინფორმირებას ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შესახებ საქართველოს ყველა იმ ქალაქიდან, სადაც ჰაერის ხარისხზე დაკვირვება მიმდინარეობს. აღნიშნული პორტალისათვის, მომზადდა ჯანდაცვითი რეკომენდაციები, რომელიც შემუშავებულია ჰაერის ხარისხის ინდექსის დონის შესაბამისად და თითოეულ დაინტერესებულ მოქალაქეს, 2019 წლის იანვრიდან უკვე საშუალება აქვს გაეცნოს პორტალს (<http://air.gov.ge/>).

5.1.3 პუნქტის - მართვის მოწმობის საგამოცდო ბილეთებში დამატებით ავტომობილების ეკო-მართვის წესების შესახებ საკითხების შეტანა

- „სატრანსპორტო საშუალებათა მართვის უფლების მისაღები თეორიული გამოცდის საგამოცდო ტესტების (ბილეთები) დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2014 წლის 21 ოქტომბრის N814 ბრძანებაში 2018 წლის 31 აგვისტოს შევიდა ცვლილება და სატრანსპორტო საშუალებათა მართვის უფლების მისაღები

თეორიული გამოცდის საგამოცდო ტესტებს (ბილეთებს) დაემატა ეკო-მართვის 51 საგამოცდო ტესტი (ბილეთი).

5.1.4 გარემოს დაცვის მდგრადი განვითარების პრინციპების გათვალისწინება ეროვნულ სასწავლო გეგმაში

- 2018-2024 წლების ეროვნული სასწავლო გეგმის მიხედვით მდგრადი განვითარების პრინციპები გათვალისწინებულია ეროვნული სასწავლო გეგმის, როგორც ზოგად ნაწილში, რომელიც ითვალისწინებს არაფორმალური განათლების კომპონენტს, ასევე საკუთრივ საგნობრივ სტანდარტებში. ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შესახებ საკითხები ასახულია გეოგრაფიის საბაზო საფეხურის სტანდარტსა და წლიურ პროგრამაში, როგორც მდგრადი განვითარების ერთ-ერთი ეკოლოგიური პრობლემა.
- შემუშავებული ტრენინგმოდული და დაგეგმილი ტრენინგები “ახალი სკოლის მოდელის” პროექტისათვის შერჩეული კურიკულუმის ექსპერტებისთვის.

5.1.5. საზოგადოების ინფორმირება უსაფრთხო და ჯანმრთელობისათვის სასარგებლო ფეხით სიარულისა და ველოსიპედით მგზავრობის უპირატესობის შესახებ - 2017-2020წ.

- მომზადდა და მასმედიის საშუალებით გავრცელდა სიუჟეტი მოსახლეობისათვის ჰაერის დაბინძურების ჯანმრთელობაზე უარყოფითი ზემოქმედების შესახებ. მოქალაქეებს მიეწოდათ ინფორმაცია ქალაქებში უსაფრთხო და ჯანმრთელობისათვის სასარგებლო ფეხით სიარულისა და ველოსიპედით მგზავრობის უპირატესობის შესახებ, რომელიც ათავისუფლებს დამატებითი ხარჯებისაგან და ასევე არის რეგულარული ფიზიკური აქტივობა.
- სსიპ ლ. საყვარელიძის სახელობის დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის მიერ მომზადდა და ვებ-გვერდზე განთავსდა მასალები ტრანსპორტის, ჯანმრთელობისა და გარემოს დაცვის პან-ევროპული პროგრამის შესახებ.
- მწვანე გამოფენა ეკომეგობრული ტრანსპორტის პოპულარიზაციის მიზნით;
- ველომსვლელობა და გარბენი ფეხით სიარულისა და ველოსიპედით მგზავრობის წახალისების მიზნით;
- რეკომენდაციები “როგორ დავიცვათ ჰაერი” ეკომეგობრული ტრანსპორტის როლის ხაზგასასმელად.

5.2.1 თბილისის ავტომატური მონიტორინგის ქსელის მონაცემების ონლაინ რეჟიმში ვებ-გვერდზე განთავსება.

- ქ. თბილისში განთავსებული ავტომატური სადგურებიდან მიღებული მონაცემები ყოველდღიურად ქვეყნდება ვებ-გვერდზე: www.nea.gov.ge.
- დასრულდა მუშაობა აღნიშნული ინფორმაციის ონლაინ რეჟიმში მოსახლეობისთვის ადვილად გასაგები ჰაერის ხარისხის ევროპული ინდექსის საშუალებით მიწოდების უზრუნველსაყოფად და 2019 წლიდან ამოქმედდა ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის პორტალი air.gov.ge. ევროპის გარემოს სააგენტოსთან (EEA) თანამშრომლობით ავტომატური მონიტორინგის ქსელის მონაცემები ასევე განთავსდა ევროპის ჰაერის ხარისხის პორტალზე (www.airindex.eea.europa.eu).

5.2.2 სახელმწიფო პროგრამით გათვალისწინებულ ღონისძიებათა შესრულების მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციის მიწოდება.

- მომზადდა სახელმწიფო პროგრამის ანგარიში შემდეგი საანგარიშო პერიოდისთვის: 2017 წლის ივლისი - 2019 წლის დეკემბერი.